

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarurile care au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărătoare și inserțiunile s'administrează în „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 80. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicații oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Nr. 3058 Șc. ex 1920.

Fund. Nicolae Popoa.

CONCURS.

Pentru conferirea unui ajutor de 244 lei din „Fundațiunea Nicolae Popoa” se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

La acest ajutor pot reflecta învățacei români ortodoxi, cu purtare morală bună — dela orice meserie sau industrie, asemenea sodali talentați, cu purtare morală bună, precum și sodali morali și crușători, cari vor începe meserie de sine stătătoare, preferindu-se învățacei și sodali în bransa librăriei, tipografiei și compactonei.

Cererile de concurs sunt a se adresa Consistoriului diecezei gr. or. române a Caransebeșului, fiind instruate cu următoarele documente alăturate în original sau copii autentice.

1. estras de botez, provăzută cu adeverință din partea preotului local competent, că concurentul și acum aparține bisericii gr. or. române din metropolia noastră.

2. atestat de sărăcie dela antistia comunală, vidimat și de preotul local despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi,

3. testimonii școlare și eventuale atestate de serviciu despre progresul și purtarea morală din anii trecuți.

Caransebeș, din ședința plenară a Consistoriului diecezan, ținută în 28 Octombrie (1 Noembrie) 1920.

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Sfaturi pentru tineret.

(Continuare)

Sfaturi îndeobște pentru tineri

1. Căutați să cunoașteți temeinic ticăloșia păcatelor.

Iubiților tineri, voi nu vați mira că vă grăiesc așa de mult, dacă ați ști bine ce este păcatul și câtă pustire a adus el în lume. Ochii sufletului vostru sunt orbiți, ei nu văd primejdiile și toate pedepsele ce curg pe urma păca-

telor, și chiar de aceea voi nu puteți înțelege, de ce eu sunt așa de îngrijat de voi. O, nu-l lăsați pe diavolul să vă șoptiască că păcatul ar fi numai jucărie!

Luăți numai bine sama cum Biblia, zugrăvind chipurile tuturor oamenilor, nu ni-l arată nici pe unul fără colorile păcatelor. Cetim: »*Toți au păcătuit și se lipsesc de slava lui Dumnezeu*« (Rom. 3, 23). »*Nu este om drept pe pământ care să facă bine și să nu greșiască*« (Ecles. 7, 21). »*Fiecare cugetă în inima sa cu de-adinsul spre răutăți în toate zilele*« (1 Moisi 6, 5). »*Din inimă ies gândurile cele rele: uciderile, preacurviile, curviile, furtușagurile, minciunile, hulele*« (Mat. 15, 19). »*Făcute-ne-am cu toți necurații... veșezitu-ne-am cu toți ca frunza, și fărădelegile noastre ca vântul ne-au răpit*« (Isaia 64, 6). »*Nu este drept înaintea Ta (Doamne) nici unul dintre cei vii*« (Psalm 143, 2). Rosta păcatului este în viața de aici „rușinea” și moartea înainte de vreme, iar „plata” lui în viața cealaltă va fi „moartea” de veci (Rom. 6, 21, 23). Gândiți, tinerilor, gândiți mult la nespusa pustire pricinuită de păcate, că nimic nu e mai trist și mai dureros decât să vezi că mori, și să nu știi pricina morții tale.

Gândiți, ce schimbare strașnică a făcut păcatul în firea tuturor oamenilor. Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său și după asemănarea Sa (1 Moisi 1, 26). »*Drept este Domnul Dumnezeul nostru*« (Psalm 91, 15), și »*drept l-a făcut*« El și »*pe om*« (Ecles. 7, 30). Și precum »*foarte*“ cele făcute de Dumnezeu erau »*foarte bune*“, așa »*foarte bun*“ era și omul cel ieșit din mâna Lui. El era cea mai frumoasă floare a pământului. Și ce a făcut păcatul din această floare? A ros-o ca un vierme până ce dintr'însa s'a ales o urâciune, de care singur Dumnezeu »*s'a căit și s'a întristat în inima Sa că a făcut-o*“ (1 Moisi 6, 6). Cu tot dreptul zice prorocul David: »*vierme sunt eu și nu om*“ (Psalm 21, 6).

Prin păcat inima omului este înjosită și trasă nu la cele de sus, ci la cele de jos ale pământului. Păcatul a pus puterile sufletești ale omului în cea mai mare nerânduială. Păcatul a îndemnat și îndeamnă simțurile noastre mai mult la cele rele decât la cele bune. Păcatul a prefăcut mintea noastră într'un muc slab de lumină, care nu ni poate lumina deplin căile vieții, ci ne lasă mai mult în întunec. Păcatul a făcut din voia noastră o corabie fără cârmaci, mânăta de furtuni pe toate valurile primejdiilor morții și mereu răspinsă să se apropie de limanul de mântuire al lui Dumnezeu. A, ce ființă nefericită și ticăloasă este omul, asemănându-l cu ceea ce el ar fi putut să fie, dacă ar fi ascultat de Domnul Dumnezeu său. Putem ușor înțelege, de ce Sfânta Scriptură se folosește de cuvintele: *orbie, surzenie, boală, somn și moarte*, când ea vrea să ni-l arăte pe bietul om așa, după cum el este aieva în ziua de astăzi. Gândiți, tinerilor, că numai păcatul ne-a schimbat în urâciunea ce v'am zugrăvit-o până aici.

Gândiți apoi, câtă jertfă a trebuit să se aducă pentru împăcarea păcatelor omenești. Singur Fiul lui Dumnezeu Iisus Hristos — a trebuit să vie în lume și să ieie trup omenesc, ca să ne mântuiască din blăstămii călcării legii dumnezeiești. El, care din vecinicie era la Tatăl Său și prin care s'a făcut toată lumea, El a trebuit să pătimiască pentru păcătoși, El, Dreptul, a trebuit să moară pentru noi cei nedrepti, ca să ni deschidă din nou calea către fericirea pierdută a ceriului. Gândiți, cum Domnul și Mântuitorul nostru Hristos a fost cu totul nesocotit de oameni, a fost necinstit, batjocurit, palmuit și bătut. Uitați-vă la El, cum curge sângele pe crucea de pe Golgota; ascultați, cum strigă El în cumplitele Sale chinuri de moarte: „*Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, de ce M'ai lăsat?*“ (Marcu 15, 34). Gândiți că în clipa, în care Iisus Hristos și-a dat sufletul, *întunec s'a făcut peste tot pământul și soarele s'a întunecat*“ (Luca 23, 44, 45), *catapileazma bisericii s'a rupt în două de sus până jos, și pământul s'a cutremurat și pietrele s'au despical și mormintele s'au deschis*“ (Mat. 27, 51, 52). Iată, iubiților tineri, toate acestea le-a pricinuit păcatul, gândiți dar, cât de nespuse de mare este ticăloșia lui!

Gândiți la nenorocirile grămădite până acum asupra pământului numai din pricina păcatelor. Gândiți că păcatul i-a alungat pe Adam și pe Eva din raiu, a adus asupra lumii potopul, a nimicit cu foc și cu pucioasă orașele Sodoma și Gomora, a înecat pe Faraon împre-

ună cu oastea lui în marea Roșie, a stârpit pe cele șapte popoare păgâne din Canaan, a pricinuit dărâmare Ierusalimului, i-a spulberat pe Jidovi ca pleava peste toată fața pământului...

Gândiți că numai păcatele sunt pricină tuturor nevoilor și suferințelor, de cari suspină și gem toți oamenii și toată lumea. Îngâmfarile, spurcăciunile trupești, pizmele, lăcomiile, mânia, minciunile, înegririle, înșelăciunile, sfezile, batjocurile, desbinările, asupririle, prigonirile, răzbunările, războaiele, toate durerile, bolile și moartea, toate acestea și altele asemenea sunt numai puii clociți de fiara tuturor fiarelor, anume de păcat. Păcatele au pătat și au stricat fața tuturor făpturilor lui Dumnezeu.

Iubiților tineri, gândiți mult la cele ce vi le spun, și atunci veți înțelege deplin că noi preoții n'avem de fel voie să tăcem despre nespusele răutăți ale păcatelor. Eu sunt îndreptat că, dacă voi ați cugeta temeinic la cele ce vi le-am spus, cu bună samă v'ați feri de păcate mai mult decât de oricare altă primejdie. Căci vă întreb: vreți voi să băgați și să încălziți în sinul vostru pe cel mai mare dușman de moarte? Vreți să vă jucați cu veninul? Vreți să glumiți cu iadul? Vreți să vă pierdeți, de vii, în focul cel nestâns? Vreți să trăiți și mai departe, fără să vă pese de vă sunt iertate păcatele sau ba, fără să vă pese de sunteți voi stăpâni asupra păcatelor, ori ele vă sunt stăpâni? Vreți să trăiți și de acum înainte, fără să vă pese de sunteți ai lui Hristos ori ai diavolului? O, de s'ar trezi în voi simțirea aceea sfântă, care să vă arăte groaznică primejdie și ticăloșie a păcatelor. Solomon zice: „*cci proști glumesc cu păcatele*“ (Pild. 14, 9). Voi tinerilor, înțelepțiți-vă, dați-vă toată silința să cunoașteți temeinic ticăloșia păcatelor, priveghiați și vă rugați!

(Urmează)

Nașterea Mântuitorului.

Prelegere din religie, de preotul Sinesiu Bistreanu.

„...și pe pământ pace...“ Evg. Luca 2, 14.

Se apropie, fiii mei iubiți și flicelor bune, marea și însemnata zi a „Nașterii Mântuitorului“, și noi iar vom prăznui nașterea lui Cristos cu slujbe înălțătoare de suflet, cu cântece frumoase, datini vechi, ca colindătorii și steua.

E drept că războiul ăsta al lumii, ce-l trăirăm și care ani dearândul mătură vieți și averi, a adus cu sine ca sărbătoarea asta să-și mai piardă din farmecul de odinioară, noi însă nu desnădăduim; căci meniți de Dumnezeu suntem ca să reinviem acele datini moștenite de părinți și strămoși și să readucem sf. Naștere iarăși la mărirea și frumseța avută.

Și aceasta cu atât mai ales, că „Nașterea lui Cristos” ne vestește totdeauna pacea cea mult dorită de întreaga omenime, căci ce-i mai de prețuit ca pacea în lume, între oameni singuratici și 'n casele noastre?!

Așa-i iubitorilor, că nouă ni-ar lipsi mult, dacă n'am fi învredniciți a sărbători sf. Naștere.

Și deși în multe case răzbelul a adus plâns și durere, a lăsat copii orfani și bătrâni nepntincioși fără razimul bătrânețelor, eu totuș cred că întreaga creștinătate așteaptă cu iubire această sfântă zi.

Iar fiindcă „Nașterea Mântuitorului” aproape este, am aflat cu cale să vă vorbesc ceva despre sărbătoarea aceasta.

Se istorisește, că într'un sat al țerii noastre cu zeci de ani trecuți, pe vremea răzmeriții sau revoluției, locuitorii satului de teama vrăjmașilor au fost nevoiți a părăsi satul, vetrele lor și puținul câștig dela casă; iar la bisericuța lor aveau un clopot cam micuț, dar care cu versul său argințiu și sonor chemându-i la sf. casă a Domnului, adesea li-a pricinuit mângâiere. Deci acești oameni necărturari, dar curați la inimă și la gând, nu puteau lăsa draguțul lor clopot în știrea vrăjmașului, ci l-au coborât frumos din clopotniță și cu mare băgare de seamă l-au aruncat într'o fântână din fața bisericii, pe carea apoi au astrucat-o de nu se mai cunoștea că a fost cândva fântână aci.

Și eră iarna pe când locuitorii satului s'au reîntors iarăș la vetrele părăsite; iar apoi ocupați cu aducerea în rând a casuțelor, cu îngrijirea de ale gurii, își uitaseră de clopotul bisericii, deși „Nașterea Mântuitorului” eră aci.

La chemarea toacei se adunau bătrânii cu întreg satul să prăznuiască sf. Naștere; iar trecând unii dintre cei mai bătrâni pe lângă fântână, își aduseră aminte de clopotul bisericii, și stând locului par'că auziau din afunzime viers de clopot. Cucerii de obidă după clopotul lor, acești oameni simpli și nevinovați se așternură cu fața la pământ; iar viersul de clopot le suna din fundul fântânii, chemând pe creștini la biserică ca să prăznuiască sf. Naștere.

Tot așa și acum, și încă din uitate vremuri ne resună par'că din adâncime clopot dela biserică, clopot ce vestește pace'n lume; iar de rândul acesta acest viers de clopot ne pare a fi mult mai duios și însuflețitor.

Cristos pogorând din cer pe pământ, aduce prin nașterea sa pacea, făcând să piară vrăjmașia, care de mii de ani stăruia între cer și pământ; iar oamenii devenira de nou copii ai lui Dumnezeu. Spre scopul acesta descind sburând din ceruri acei vestitori ai păcii veșnice și vestind lumii pacea, cântau: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”! Evg. Luca 2, 14.

Apoi ca semn al bucuriei cerești se mai ivește pe cer o stea deosebită, marea stea a „Nașterii Mântuitorului”, prin ce se pune temelie unei păci durabile sau ținătoare pentru toate neamurile pământului; iar încât cineva dintre oameni ar mai stă în vrăjmașie cu Dumnezeu și legea sa cea sfântă, poate fi reprimit la sânul bisericii orișicând, căci e pace între oameni.

Ca semn al bunătații și milei dumnezeiești, prin care voește să dea unui păcătos prilej de îndreptare și să reîntre în sf. casă a Domnului, noi — creștinii — prăznuim în tot anul sărbătoarea „Nașterii”, când ingerii reprezentați prin slujitorii sf. altar, vestesc lumii însemnata întâmplare a „Nașterii lui Cristos”.

Insemnați-vă bine în inimă și să nu uitați că „Nașterea Mântuitorului” ne mijlocește pacea, și spre scopul acesta părăsește Mântuitorul mărirea avută lângă Tatăl cel prea sfânt și vine în lume ca să se jertfească pentru cei păcătoși și cu scump sângele său vărsat pe lemnul erucii, să ne împace cu Dumnezeu și să ne învrednicim a ne apropia de acest Tată ceresc.

Aceea s'o știți, că datoria păcatului apasă greu pe sufletul omului! Asta-i datoria și sarcina cea mai grea ce poate exista sub soare, și mult mai ușoare sunt sărăcia și suferințele, ba chiar și moartea, căci păcatul ne răpește pacea.

Mântuitorul însă ne-a lăsat o mare mângâiere ca să n'ajungem în neagra desnădăjduire, căci zice la evg. Ioan: „Tot ce-mi da mie Tatăl, la mine va veni, iar pe celce vine la mine, nu-l voi scoate afară!” 6, 37.

Deci de va fi greșit oricarele împotriva Făcătorului Dumnezeu, să părăsească căile necuviincioase, fugind de prietenii ușuraticе, să cerceteze sf. biserică și îndeplinind fapte bune, obișnuindu-se a fi onest și drept și neclvetitor; atunci fie sigur că va primi dar și milă dela Dumnezeu, numai de s'ar apropia cu umilință și căintă-

Și venind va afla pacea sulatească, fericirea de lipsă pe acest pământ; căci Cristos ia asupra-și sarcina păcatului și încheie cu cel îndreptat o nouă legătură de pace.

Ca preot bătrân îmi aduc aminte, că pe vremuri am fost chemat la casa unui creștin să-i cuminic nevasta, carea zăcea pe moarte. Erau economi în stare bunăsoară, dar pentru aceea mi-se povestește adesea de unul și de altul, cum această femeie atât în tinerețea ei, cât și până în zilele bătrânețelor nu se putea desbărâ de păcatul lăcomiei, adevă luă și înceluiă. Apoi se și dovedise de o femeie rătică și certată cu Dumnezeu, căci habar n'avea de biserică și nici vre-un bine să facă cuiva. Eră iarna și'n postul „Nașterii Mântuitorului” și aflai femeia zăcând în pat, rău chinându-se. Privindu-o cum se sbătea în toiul suferinții și cum mă privea cu spaimă, recunoscu în ea pe o păcătoasă îngrenată de remușcări ale conștiinții. Și cetindu-i rugăciunile pregătitoare pentru mărturisire și cuminecare, i-am istorisit despre copilașul Cristos, care se naște pentru a ne aduce pacea sulatească și care pleacă în lume căutând pe cei de o seamă cu ea; iar învierea patimilor se învoește a pătini și pentru a ei mântuire, ca s'o readucă a deveni chipul lui Dumnezeu. Și bolnava primește cu drag vestea înălțătoarea a „Nașterii Mântuitorului”; iar în sufletul ei se sălășluiește pacea și moare liniștită.

Vedeți că „Nașterea Mântuitorului” e aci, deci pace să fie între Dumnezeu și lume! Toți câți muritori suntem să grăbim a luă pe micul copilaș, Cristos, în brațele noastre și 'n tovarășia lui să mergem la Tatăl ceresc, cel mult ofențat prin neascultarea noastră, și să-mi credeți că vom câștiga iertarea și împăcarea, căci dumnezeul Tată o face din iubire cătră Fiul său. S'o știți dară că Cristos este urzitorul păcii, numai de nu ni-ar lipsi nouă voința, precum nici adevărata seriozitate și aplecare spre a prigonii însușirile rele cari ni-au pricinuit învrăjbirea cu Dumnezeu, ca: ura, necurația, pisma, beția și altele de felul acesta. Făcătorul Dumnezeu a sălășluit înlăuntrul nostru sămânța de putere spre a hotări scaparea noastră din jugul diavolesc; deci să reîncepem o viață nouă, cum se cuvine unor fii ai lui Dumnezeu, căci „Nașterea Mântuitorului” ni-o îmbie aceasta.

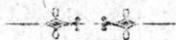
Una însă s'o știți: fiecarele are în putința sa de a hotărî asupra sortii sale, asupra fericirii și nenorocirii; și mare noroc are acela care știe folosi prilejul ce i-se îmbie și știe la timp potrivit să aștele calea spre viața ori moarte.

Adesea ni-a stat la îndemână darul și mila lui Dumnezeu, numai atât că am nesocotit acest prilej. Să fim însă băgători de seamă că nu adesea se mai repește acest prilej și deodată încetă darul; căci și bunătatea dumnezească își are hotarul. Și dacă nu va mai resună glasul cel de pace, ce va fi atunci?

Numai odată a provocat Mântuitorul pe Matei ca să-și părăsească diregătoria de vameș și să-i urmeze; iar Matei a fost atât de înțelept că imediat părăsește diregătoria, teigheaua și banii și devine învățacelul Mântuitorului. Poate că a doua oară nu l-ar mai fi recercat!

„Nașterea Mântuitorului” ne oferă prilej de a ne mântui, deci să nu lăsăm nefolosit prilejul dat, căci prea se poate că n'ajungem toți să mai sărbătorim „Nașterea” și atunci suntem în pierdere.

Acum ori niciodată! Suntem sănătoși și întregi la minte, să nu mai precupețim deci cu bunătatea dumnezească, ci umilindu-ne sufletește să câștigăm dar și pace dela Dumnezeu, și acestea apoi să le păstrăm cu sfințenie.

† Dr. Ioan Fometescu.

Lugubru și jalnic sună clopotul bisericii noastre și ducea prin văzduhul cel de astădată domol al zilei din 2 Decembrie a. c., că om bun s'a prăbușit de otrava unui morib, de care mulți alții au putut fi mântuiți și scăpați din gura nemiloasei morți, numai el, carele și-a ales cea mai sublimă chemare, ca să tămăduiască bolnavii, să dea ajutorul de lipsă celor ce erau deja sub coasa cea rece a înfricoșatei morți — n'a putut fi scos din ghiarele ei reci și redat omenimei suferinde, ca să-și poată continua munca începută cu atâta zel, cu atâta devotament și cu atâta străduință, de a da omului comoara cea mai scumpă, — viața.

Om bun, de cinstă, blând, generos, milostiv, modest, atent, prevenitor, doctor vestit! Astea, și multe alte epitete din cele mai alese și mai bune, ce se pot da unui om cu adevărat bun, le șoptia fiecare cu ochii plini de lacrimi, mic și mare, sărac și bogat, român și străin, care l'a cunoscut, când s'a lațit vestea tristă că el a trebuit să sucombe morbului celui mai urât, mai scârbos, dar și mai fricos, pricinuit de mușcătura unui câne turbat. Și, mirare, dintre toți câți au fost atacați de această feară, numai el singur a trebuit să cadă jertfă. Numai pe el l'a ales nemiloasa soarte ca să ni-l răpească din mijlocul nostru, tocmai acum, când trăim clipele cele mai momentuoase din viața poporului nostru românesc!

Însă înzădar ne frământăm muntea, înzădar ne sbuciumăm și ne tânguim, nici odată voia Atotputernicului n'o vom putea ști, pentru că „căile lui, nu sunt ca căile noastre”!

Adevărat că l-am pierdut cu trupul, însă sufletul lui blând și neprihănit va fi totdeauna între noi, și numele lui în veci pomenit, pentru că calitățile inimii sale erau atât de nobile, încât puțini de-ai noștri se pot mândri cu ele. Asta o știe mai bine mulțimea săracilor, pe cari îi cura grătit.

Pare că îl văd, cum ședeă, ca copil mic, în banca școlii și cum își sorbea învățăturile și sfaturile mele cu ochii lui cei visători. Pare că'l văd, mai târziu, cum venia sfios pe la mine, ca să-i mai dau esplicări din studiile, ce nu le putea încă pe deplin înțelege în limba maghiară și germână, în cari eră nevoit să-și primească, pe acele vremuri, învățatura — baza pentru ca să-și poată croi chemarea de medic, ce și-o alege, după pilda unchiului său, tot cu numele acesta, carele după ce își câștigase diploma, devenise renumit, dar de carele nemiloasa soarte nu ne lăsa să fim părtași, răpindu-ni-l din mijlocul nostru tocmai atunci, prin a. 1871, când venise acasă dela București, ca să-și cerceze neamurile.

Firea blândă și miloasă, straduința lui cea mare și neasămănată, de a deveni om folositor omenimii, și-a păstrat-o și în tot momentul a arătat-o scumpul nostru adormit în Domnul. Deasemenea o făcea chiar și atunci când eră la universitate în Gratz, unde necontentit își făcea notițe, ca apoi mai târziu, când ajunse să-și înceapă practica de medic, să le folosească la multele tractate, ce mereu le publica prin foile noastre, condus numai de un dor, de dorul de-a folosi omenimei, iar mai vartos neamului românesc, ce avea și mai are încă lipsă mare de sfaturi și povețe bune, în ceea ce privește mântuirea sănătății.

Zilnic cetea opurile cele mai noi și mai vestite, nopți întregi le petrecea la masa de scris, toate inovațiile, ce le găsia prin revistele medicinale le studia temeinic, și apoi le aplica cu o scrupulozitate ne mai pomenit de pedantă și cu o stăruință și răbdare de fer, numai, ca să vindeze, pe ceice căutau la el lecuire. Și, pare că-l văd, cum venea la mine cu fața radioasă, liniștit în conștiința-i, că iarăș are succes, iarăș a făcut un bine. Biblioteca și instrumentele lui ne sunt martori, cât de mare i-a fost râvna ca să poată deveni medic vestit. Și voința și energia lui au învins tot ce-i stă în cale. Pelângă astea îl mai dăruie prevedința cu însușirile cele mai frumoase pe lume, ca: blândete, mila, modestie și prevenire și în scurt timp deveni cel mai iubit și cel mai căutat medic de aici. Cu sutele pelegrinu la el bolnavii de prin prejur, ba chiar de multe ori se întâmpla că nopți, unele după altele era chemat la patul câte unui morbos de prin satele vecine. Prin conștiințozitatea și scrupulozitatea lui și-a câștigat nu numai încrederea, ci și cinstea cea mai mare atât la poporul nostru, cât și la străini. Dovadă e că scumpul nostru răposat a fost ales ca membru în consiliul de administrațiune atât la banca „Oraviciana”, cât și la banca veche germână, apoi ca reprezentant în consiliul comunal și în corporațiunile noastre bisericesti.

Însă dovada cea mai frumoasă, ce poate mângâia și alina cât de puțin durerea surorilor, rudeniilor și prietenilor lui neconsolați, este dragostea, stina și respectul, de cari s'a bucurat fiertatul, și ce se manifestă atât de pregnanț pe fața intristată și plină de jale a fiecăruia, acum, când îi aduc rămășițele lui pământești dela București unde alergase după ajutor, ca să fie așezate spre vecinica odihnă lângă iubiiții și bunii lui părinți Mihai și Catarina Fometescu.

Scurtă și-a fost viața, scumpul meu! Abia ai implinit 47 ani — dar vecinica-ți va fi memoria: Dormi liniștit, căci cât ai fost în lume misiunea și-ai implinit-o.

Și acum, când trupul tău îl redăm pământului, iar blândul și nobilul tău suflet se înalță spre cer,

re'ntorcându-se la Creatorul lui, îi zicem cu inima sfâșiata de durere:

Suflet blând și far' trufie,
Ce-ai plecat în sborul tău
Pe cărările eterne, să-ntâlnești pe Dzeu!
Stai o clipă la hotare,
Să vezi lacrimi amare,
S'auzi plâns nedumerit,
Dela ceice te-au iubit!

În veci pomenirea lui!

Oravița-montană, în 3 Decembrie 1920.

George Dragoescu
director școlar.

Condolente și voci de presă despre regretatul Dr. Iosif Iuliu Olariu.

(Continuare).

Onoratului corp profesoral dela institutul teologic diecezan în Caransebeș. Din incidentul trecerii la cele eterne a mult meritatului Director Dr. Iosif Iuliu Olariu, rog să binevoiți a primi expresiunea sincerenelor mele condolențe. Arhiepiscopul și Mitropolitul ortodox al Bucovinei, Vladimir.

Mult onorate Corp profesoral! Ați binevoit a ne înștiința despre repausarea inibilului DVoastre Director Dr. Iosif Iuliu Olariu, întâiului nostru student și Doctor de teologie nebucovinean, căruia i-au urmat apoi mulți Români nebucovinei, Sârbi și Bulgari, și care ne-a mărit și numele nostru prin scrieri multe și foarte meritoase, ce le amintim și DVoastre cu multă laudă. Fie-i lărina ușoară și în veci amintirea lui! Și acum când formăm cu DVoastre o unică Românie mare, ne legăm cu DVoastre și frumoase amintiri și ne bucurăm de laurii școlii teologice din Caransebeș... salut respectuos Institutul teologic din Caransebeș. Al DVoastre devotat, Cernăuți la 3/16 Decembrie 1920, Eus. Popovici.

Cătra corpul profesoral al Instit. teologic diecezan, Caransebeș. Colegiul profesoral dela Facultatea de Teologie din Cernăuți cu durere sinceră la parte la jalea Institutului Teologic din Caransebeș din cauza trecerii la cele eterne a distinsului teolog Dr. Iosif Iuliu Olariu. Activitatea neobosită în ogorul științei dezvoltată de cel dispărut va fi o pildă de imitat pentru toți acei cari sunt chemați să contribuie la ridicarea culturii noastre. Cernăuți la 3/16 Decembrie 1920. Pentru Colegiul Profesoral, Decanul Facultății de Teologie din Cernăuți: Dr. N. Cotlareciuc.

Direcțiunii Institutului teologic, Caransebeș. Mă asociez la durerea și doliul bisericii și al neamului și la admirația colegilor pentru munca prodigioasă și viața puritană a savantului director. București. Dr. Moise Ienciu.

Direcțiunii Institutului teologic, Caransebeș. Direcțiunea și corpul profesoral al Seminarului central din București Vă exprimă sincere condolențe pentru pierderea încercată de biserica română și știința teologică ortodoxă în persoana profesorului Dr. Iosif Iul. Olariu.

Cătra corpul profesoral dela institutul teologic diecezan, Caransebeș. Cu prilejul trecerii la cele eterne a colegului și directorului DVoastre, Dr. Iosif Iuliu Olariu, întâmplată în Decembrie a. c., am onoare a Vă exprima, în numele Senatului Universității noastre, condolențele cele mai profunde. Cluj, la 13 Decembrie 1920. Rectorul Universității: V. Dimitriu.

(Urmează)

Ș T I R I

Deputați congresuali. Pentru noul period 1920—1923 au fost aleși deputați mireni pe teritoriul arhidiecezei și al diecezei Clujului următorii domni la congresul național-bisericesc: In cercul Sibiu: Octavian Goga, ministru cultelor și al artelor, București. In cercul Săliștei: Dr. Nicolae Comșa, prefectul județului Sibiu. In cercul Sebeșului: Dr. Lucian Borcea, avocat, Sibiu. In cercul Alba-Iulia: Dr. Ioan Pop, avocat, Alba-Iulia. In cercul Deva: Dr. Aurel Vlad, avocat, Orăștie. In cercul Hațeg: Nicolae Macrea, director de bancă, Hunedoara. In cercul Iia: Dr. Simeon Dragomir, avocat, Iia. In cercul Gioagiu: Dr. Ioan Marghita, avocat, Gioagiu. In cercul Zarand: Dr. Ioan Radu, dir. gimnazial, Brad. In cercul Cămpeni: Dr. Remus Furduiu, avocat, Cămpeni. In cercul Turda: Dr. Valeriu Moldovan, avocat, Turda. In cercul Cluj: George Bogdan-Duica, profesor universitar, Cluj. In cercul Solnoc: Dr. Gavril Buzura, avocat, Lăpușul-unguresc. In cercul Bistrița: Dr. Vasile Pahone, avocat, Bistrița. In cercul Târnava: Dr. Dionisie Roman, avocat, Mediaș. In cercul Sighișoara: Dr. Ioan Ivanovici, avocat, Sighișoara. In cercul Treiscaune: Dimitrie Coltofean, referent cons., Sibiu. In cercul Brașov: Dr. Iosif Blaga, dir. gimn., Brașov. In cercul Bran: Dr. Sextil Pușcariu, prof. universitar, Cluj. In cercul Făgăraș: Dr. Octavian Vasu, avocat, Făgăraș.

Cuvântul Primatului. Cetim în „Românul”: In fața sicietilor deschise ale episcopului Radu și ministrului Greceanu și în prezența miilor de oameni cari aveau în acel moment impresia, că asupra capetelor lor suflă asprul vânt al veșniciei, cel mai înalt prelat al bisericii noastre strămoșești, mitropolitul *Miron Cristea*, a rostit cuvinte drepte și blajine, încercate de adevăr și de creștinească înțelepciune. Cu vocea, pe care emoția o făcea tremurătoare și cu acea contemplare largă a miniciei vieții, ce poate porni numai dintr'o inspirație adâncă, prelatul a pus în cumpănă greutatea vremurilor cu datorile ce avem și suferințele națiunii întregi, cu sacrificiile ce trebuiesc făcute. In fața rigidității de piatră a cadavrelor a doi dintre fruntașii țării, mitropolitul *Miron Cristea* aducându-și aminte de risipa și de luxul de care ne facem vinovați, a propovăduit mila, economia și altruismul; în fața indiferenței noastre pentru tot ce este drept și înalt, prelatul a propovăduit devotamentul și entuziasmul; în fața zăzaniei eterne, ce agită lumea noastră socială și politică, servitorul bisericii a făcut elogiul muncii, al dezinteresării și pe acela al celor mai înalte virtuți cetățenești. E prea urâtă și nedemnă viața, a înțeles să spue, mitropolitul *Miron Cristea* în cazul când o trecem vulgar și nedem, fără a o înlăuna cu nici o acțiune frumoasă și fără a pune pe cursul ei repede și fugitiv pecetia dreptății și a curățeniei de conștiință. In atmosfera noastră îmbăcșita de rele, de meschinărie și de politicianism servil și

mărunt, glasul prelatului a luat sonorități de trâmbiță de heruvim. Fie cu putință ca acel glas să atingă toate inimile, să lumineze toate inteligențele și să aducă îndreptarea și isbăvirea după care aspirăm de-atâta timp.

Nobleță. Zilele trecute a fost dus la mormânt croitorul *Iosif Stich* din Caransebeș. Un german, crescut și îmbătrânit între Români, până la vârsta sa de 86 ani. Decenii multe a confecționat haine pentru preoții, clericii și dignitarii diecezei noastre. Și s'a întâmplat că a fost dus la mormânt tocmai într'o după amiază, când fanfara regimentului nostru concertă în parcul orașului. În momentul, când fost observat convoiul, fanfara a început marșul funebru... Întreaga asistență — și erau mulți stimătorii și cunoscuții reposatului — a fost foarte plăcut atinsă de această atenție delicată a fanfarei. — Ne aducem aminte de timpurile trecute sub Unguri, când eră dus la groapă vre-un combatant român, cum... ori... mai bine tăcem... De mortus nil...

Cronica culturală și literară.

Clubul Didactic din Caransebeș. Duminecă, la 6/19 Dec. a. c. și-a inaugurat „Clubul Didactic” ciclul de conferințe publice la orele 5 p. m. în sala de gimnastică a liceului „Traian Doda”. Pentru un mic obol au astfel posibilitatea toate clasele sociale ale Caransebeșului să soarbă lumină nouă în vremuri grele ca acelea de astăzi, când consolidarea sufletească trebuie să meargă înainte cu pași repezi. Veniți, veniți voi toți ce n'ați avut încredere în știința românească, veniți și voi muncitori și meseriași, căci mana luminii e atât de bine făcătoare? Ieșiți din fumul cafenelelor, din birturile ticsite și îmbrățișați cu toată inima căldura edificatoare a culturii! Vă deschidem largi porțile culturii românești și de pe amvonul jertfei și abugației profesorii voștri români vă vor încălzi inimile și vor îndruma spiritele voastre numai și numai spre adevăr și lumină. Veniți, veniți și nu vă uitați în ochii șireți ai străinilor, cari vă molipsesc cu neîncredere. Conferințe, cari tind să popularizeze știința într'o măsură cât de largă, sunt cea mai bună cheazășie că toate clasele sociale ar putea să urmărească cele ce se rostesc dela tribună. Un astfel de început l-a făcut Duminecă la 19 Dec. (când s'au inaugurat conferințele publice) profesorul dela liceul „Traian Doda” Ion Gh. Costinescu, membru activ al Societății Regale Române de Geografie din București, cu frumoasa, instructivă și foarte reușită sa conferință din domeniul geologiei „*Din istoria pământului*”. Într'o atmosferă încordată și urmărit cuvânt de cuvânt de public a atins conferențiarul cele mai grele și întunecate probleme geologice prezintându-ni pământul în toate epocile formațiunii sale. Conferențiarul ni-a arătat din punct de vedere geologic cum a luat ființă pământul, prin câte faze de formare a trecut și câte catastrofe a avut să îndure prin era azoică, paläozoică, mesozoică și în fine în ultima, acea kenozoică. Asupra acestei din urmă s'a reținut conferențiarul mai mult, ca să explice părerile geologilor despre configurația actuală a pământului. Afară de conferință s'au recitat 2 poezii cu deosebit talent de Dra M. Danciu din cl. VI și elevul I. Ostoia din cl. VII. Corul liceului și-a dat dasemenea concursul la deplina reușită.

Pentru toți ceice vor să cunoască frumoasa operă literară a marelui nostru poet Alexandru Vlahuță, le

recomandăm cartea profesorului *Dr. V. Loichiță: Alexandru Vlahuță, o pagină din istoria literaturii române, cu un adaus din opera poetului.* Autorul după o apreciere a activității literare a poetului, în jumătatea a doua a cărții ne dă modele de versuri și proză din opera lui Vlahuță, ca cetitorul având îndată la îndemână, bucați literare de o negrăită frumsețe, să judece singur strălucita gândire și simțire a marelui poet, care va rămânea totdeauna o mândrie a scrisului românesc. Tineretului nostru școlar din cursurile superioare ale liceelor, școli normale, reale și de alte categorii și oricărui alt iubitor de literatură română, le recomandăm cu toată căldura această carte, care se poate comanda la autor: *Dr. V. Loichiță, profesor, Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Prețul, trimis înainte, e 5 Lei plus 50 Bani pentru porto recomandat.* D.

Nr. 3523 E. ex. 1920.

Vila Doboșan din Băile-Erculane se esarendează pe anul 1921.

Ofertele închise au să se înainteze Consistoriului diecezan din Caransebeș până inclusive 27 Decembrie 1920 (9 Ianuarie 1921).

Condițiunile de esarendare sunt următoarele:

1. Consistoriul diecezei ortodoxe române a Caransebeșului dă în arendă Vila Doboșan din Băile-Erculane cu excepțiunea localităților, cari au fost, respective sunt închiriate pe seama școlii de stat de acolo și anume se dă realitatea aceasta în arendă pe anul 1921, adevă pe timpul dela 1 Ianuarie — 31 Decembrie st. v. 1921, observându-se că arenda nu se relaxează sub nici un titlu.

2. Inchiriate pe seama școlii de stat au fost respective sunt:

O odaie mare parter, 3 odăi cu intrare una în cealaltă cu câte o fereastră, culina, camera de bucate, camera de lemne, o parte de pod despărțită, curtea și două closeturi spre folosință comună cu ceilalți chiriași.

3. Arendașul are să plătească arenda la Cassa diecezană în Caransebeș în două rate egale și anume rata I. la 1 Mai 1921 și rata II. la 1 Iulie 1921 și trebuie să declare că a văzut și cunoaște Vila Doboșan.

4. Arendașul se obligă că afară de arenda statorită să mai presteze următoarele fără a avea drept la vreo despăgubire și anume:

a) să facă pe spesele proprii reparaturile necesare aducând localitățile în stare corespunzătoare,

b) să supoarte toate spesele împreunate cu măturatul coșurilor și a țâvilor, cu curățitul gunoiului, a canalului și closetelor, precum și cu luminarea Vilei atât înăuntru cât și afară, și

c) să plătească taxa pentru apeduct în proporția numărului odăilor.

d) să dea locuința delegaților nostri esmiși în cauzele Vilei Doboșan cât și pentru exerciarea controlului în privința îndeplinirii condițiunilor contractului de față!

5. Arendașul are drept să folosească mobilele și alte obiecte aflătoare în Vilă pe cari le va primi pe lângă inventar, obligându-se că după espirarea contractului de arendă, să le predee Consistoriului diecezan în stare cum le-a primit.

6. Orice adaptări sau modificări la edificiu precum

și investirile ce ar voi arendașul să le facă, le va putea efectua numai cu învoirea Consistoriului eparhial, având acelea după expirarea contractului a trece în proprietatea Consistoriului eparhial fără ca arendașul să aibă dreptul a pretinde vre-o despăgubire pentru acelea.

7. Arendașului nu-i este permis a folosi Vila pentru alte scopuri decât numai pentru închirierea oaspeților precum nici a ținea în Vilă lucruri care sunt stricăcioase fie din punct de vedere tehnic, fie igienic rămânând pentru acestea responsabil în orice privință.

8. Ca cauciune pentru asigurarea îndeplinirii tuturor condițiilor de contract are să depună arendașul cu ocaziunea încheierii contractului la Cassa diecezană 6000 Lei cu litere șesămii Lei în bani gata, sau în hârtii de valoare sigure și acceptabile, observându-se că Consistoriul nu dă interese după acești bani depuși, eventualele cupoane scadente însă le estradă întrucât arendașul a satisfăcut întru toate contractului.

9. Consistoriul diecezan e îndreptățit a-și achita din această cauciune orice pretenziune izvorită din contract fără intervenție judecătorească, iar dacă arendașul a respectat toate punctele contractului și n'a cauzat nici o pagubă, după expirarea contractului va primi îndărăt cauciunea.

10. Arendașul nu poate să subarandeze Vila fără învoirea Consistoriului.

11. Se observă, că Vila de prezent stă sub proces.

12. Toate spețele împreunate cu încheierea contractului incluzive competența erarială, timbrele, spețele de predare și primire acum și la expirarea contractului le supoartă arendașul.

13. Divergențele, ce s'ar ivi între partide are să le decidă pe cale sumară judecătoria de ocol din Caransebeș, a cărei competență o recunosc ambele partide.

Caransebeș, în 26 Novembre (9 Dec.) 1920.

Consistoriul diecezan.

CONCURSELE

Pentru întregirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Birda** se escrie concurs cu termin de 30 de zile de recurgere dela prima publicare în „Foia Diecezană“.

Emolumente:

1. Salar 302 Lei dela credincioșii comunei bisericești. Întregirea este votată de stat
2. Pentru adunarea generală și conferințe 30 Lei.
3. Dela înmormântări 1 Leu.
4. Locuință în natură cu grădină de legumi.

Alesul învățător pe lângă instruerea școlară este îndatorat a cerceta regulat sf. biserică conducând școlarii la biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești, a purta agendele notariale ale sinodului și comitetului parohial și a compune socoțile bisericești și ale comitetului pe lângă o remunerație de 30 Lei.

Recurenții au să-și înainteze petițiile adresate comitetului parohial Prea On. Oficiu protopresbiteral în Buziaș și sunt poștiți a se prezenta în vr'o Duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare dar nu în ziua alegerei.

Birda din ședința comitetului parohial ținută la 4/17 Octomvrie 1920. 2—3

Ioan Margineanțu

preot președ. com. par.

Nicolae Petruți

not. ad hoc al com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Gheția* adm. protopresb

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Herendești**, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Salar dela comuna bisericească 500 Lei, iar restul se va cere dela stat.
2. Pentru conferințele învățătoarești și adunarea generală — dacă participă — 30 Lei.
3. Scripturistica școlară 20 Lei.
4. Dela înmormântări unde va fi poștiți 2 Lei.
5. Cortel în natură în edificiul școlai cu grădină de legumi de circa 400 [] st.
6. Pentru cantorat 3 jugh. de pământ, având totodată să instruzeze tinerimea în cântarea bisericească și a conduce corul existent.
7. Toate dările după pământ cad în sarcina învățătorului.

Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ ngrijește comuna bisericească.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a lua parte și conduce tinerimea școlară la toate slujbele dumnezești, și a introduce tinerimea școlară în cântările bisericești.

Preferiții vor fi cei cu cunoștințe muzicale dela care se așteaptă să conducă corul vocal esistent.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați să-și înainteze petițiile înzestrate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Lugoj și să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Herendești din ședința comitetului parohial ținută la 31 Octomvrie (13 Noemvrie) 1920. 2—3

Corneliu Biro

paroh președ. com. par.

Ioan Pervu

not. con. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresb.

Pentru îndeplinirea postului de *capelan* în parohia de clasa III-a din **Terova**, (protopresbiteratul Bocșamontană) pelângă nepuțnicosul preot Iulian Bumbescu se escrie concurs de nou cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. Jumătate din sesia parohială și anume: Lunca și Măstăcănoasa.
2. Jumătate din birul parohial dela 130 case (adecă dela 65) a 20 litri cucuruz.
3. Jumătate din venitele stolare.
4. Jumătate din plațul parohial.
5. De locuință se va îngriji alesul singur.
6. Darea — după sesie numai — o împacă parohul.

Recurenții își vor înainta petițiile Prea On. Oficiu protopresbiteral din Bocșa-mont. și vor avea a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare, cerând spre a-și scap învoirea dela Prea On. Domn protopresbiter.

Dat în Terova din ședința comitetului parohial ord. ținută în 27 Septembrie 1920.

Moise Uzum

3-3

notar.

Iul. Bumbescu

președinte.

În conțelegere cu mine: *Mihail Gaspar* protopresbiter.

Nr. 2905 B. ex 1920.

Se aproba:

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 12 Noembrie 1920.

Consistoriul diecezan.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan Nr. 2007 B. ex 1920 ditto 25 Iulie se publică concurs pentru ocuparea postului de *capelan* la parohia de clasa II-a cu drept de succesiune pe lângă preotul Ioan Măran din **Ciclova-română** protopresbiteratul Oraviței cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. 15 jugere pământ și anume: 3 jugere livadă „Tramnic“, 4 jugere arătură „Dealul Viilor“, 4 jugere arătură „Peri“ și 4 jugere pădure „Morminți“.

2. Stola întreagă uzuată dela 130 numere de case.

În lipsa de casă parohială alesul va avea a se îngriji singur de locuință; afara de aceea a-și plăti și darea după pământul ce-l folosește.

Întru cât nu se vor arăta concurenți cu cvalificațiune pentru parohii de clasa a doua, se vor admite concurenți cu cvalificațiune de clasa a treia.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărilor înscruate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană.

Totodată sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în cântarea și oratoria biserică cu prealabila încuviințare a protopresbiterului înscruat, nu însă în ziua alegerii.

Ciclova-română din ședința comitetului parohial ținută la 13-26 Septembrie 1920.

Nicolae Călnicean m. p.

prededinte ad hoc.

Simeon Veveriță m. p.

notar.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan*, adm. protopresb.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ditto 24 August 1920 Nr. 2148 B. ex 1920 se publică concurs la postul de *capelan* cu drept de succesiune pe lângă parohul Pavel Mloc în parohia de clasa I din **Varadia**, protopresbiteratul Oravița, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. 3 jugere livadă în „Livezile din jos“, 4 jugere arătură și pădure în „Poienile mari“, 4 jugere arătură și pădure în „Jugastri (Salcovă)“, 4 jugere arătură în „Poiana flămândă“, 1 1/2 jugere arătură și pădure în „Iliștea“.

2. Stola jumătate (innormântări, cununii etc.)

3. Jumătate din birul parohial de 1 Leu de numărul de casă.

În lipsa de casă parohială, alesul va avea a se îngriji singur de locuință. Tot alesul va plăti și darea după pământul ce îl folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărilor înscruate conform normelor în vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană. Totodată recurenții sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică din Varadia în vre-o Duminică sau sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, cu prealabila încuviințare a oficiului protopresbiteral, dar nu în ziua de alegere.

Varadia, din ședința comitetului parohial ținută la 14/27 Septembrie 1920.

Pavel Mloc

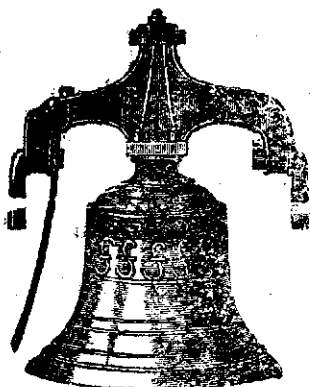
3-3

paroh, președ. com. par.

Petru Bizerea

secretar ad hoc.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan*, adm. protopresb.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

48-52

Calculări de preț se trimit gratuit.